

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 79/2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Στ' Τμήμα)
Συνεδρίαση της 29^{ης} Ιουνίου 2022**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ασημίνα Ροδοκάλη, Διονύσιος Χειμώνας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Νικόλαος Καραγιώργης, Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Μιχαήλ Τζουβάρας, Αντώνιος Παπαγεωργίου, Παναγιώτης Πανάγος, Ελένη Λευθεριώτου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ασημίνα Ροδοκάλη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : Τα υπ' αριθμ. πρωτ: οικ. ΓΔ2/9367/71/01-03-2021 και 20727/03-03-2022 έγγραφα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γεν. Γραμματείας Εργασίας/ Γεν. Δ/σης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία /Γεν. Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν: «1. Απαιτήσεις – αξιώσεις - υποχρεώσεις πληρωμών βραχυχρόνιας οικονομικής ενίσχυσης, που έχουν γεννηθεί από την έναρξη ισχύος του μηχανισμού και μέχρι 22/12/2020 και δεν έχουν καταβληθεί, υπόκεινται στο ανώτατο όριο αποδοχών του τέταρτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 3 του αρ. 31 ν. 4690/2020 ή η εφαρμογή αυτού αφορά αποκλειστικά υποχρεώσεις πληρωμών βραχυχρόνιας οικονομικής ενίσχυσης που θα γεννηθούν μετά την 23^η Δεκεμβρίου και θα αφορούν την περίοδο από 23 Δεκεμβρίου 2020 και μέχρι τη λήξη του μηχανισμού ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ». Ειδικότερα, σε περίπτωση που ο ονομαστικός μισθός υπερβαίνει το ανωτέρω ανώτατο όριο αποδοχών, το

Ελληνικό Δημόσιο νομιμοποιείται μετά την 23^η Δεκεμβρίου 2020, ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4764/2020 (Α' 256), που τροποποίησε την υπό κρίση περ. α), να καταβάλει υπερβάλλοντα ποσά ως βραχυχρόνια οικονομική ενίσχυση για τους μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας αυτής ή, εφόσον αυτά καταβληθούν μετά την 23^η Δεκεμβρίου 2020, θα αναζητηθούν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, σε εφαρμογή του πέμπτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 3 του αρ. 31 ν. 4690/2020

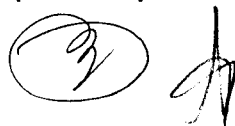
2) Οι επιχειρήσεις-εργοδότες σύμφωνα με την περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4690/2020 και του άρθρου 3 της με αριθ. οικ. 23103/478/13-6-2020 κοινής υπουργικής απόφασης υποχρεούνται να διατηρήσουν τους ονομαστικούς μισθούς των εργαζομένων για όσο διάστημα εντάσσεται ο καθένας από αυτούς στον μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ». Ανεξαρτήτως της απάντησης στο ερώτημα 1, στην περίπτωση που οι εργοδότες αυξήσουν τους ονομαστικούς μισθούς, το Ελληνικό Δημόσιο νομιμοποιείται στην καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, υπολογιζόμενη επί των βασικών μισθών, που ήδη συμμετέχει, ασχέτως της αύξησης μισθού που θα χορηγηθεί από τους εργοδότες, ή η οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας υπολογίζεται επί των νέων μισθών και αυτό έρχεται ή όχι σε αντίθεση με τις παραπάνω αναφερόμενες νομοθετικές κανονιστικές διατάξεις, αλλά και την εισηγητική έκθεση της σχετικής διάταξης.».

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε τα εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: οικ. ΓΔ2/9367/71/01-03-2021 έγγραφο δεν διελάμβανε τα πραγματικά περιστατικά του υποβληθέντος ερωτήματος. Ως εκ τούτου, με τα υπ' αριθμ. πρωτ.: 222-315/Ε.22159/19-03-2021 και 222-236/06-04-2021 έγγραφα του Γραφείου Νομικού Συμβούλου Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ζητήθηκε από τις ερωτώσες Γεν. Δ/σεις να συμπληρώσουν το ερώτημα με το ιστορικό της υπόθεσης, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) και κατάσταση των λειτουργιών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 324 και ήδη άρθ. 8 παρ. 1 ν. 4831/2021 Α' 170). Σε

απάντηση των ανωτέρω εγγράφων, οι ως άνω Υπηρεσίες, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 20727/03-03-2022 έγγραφό τους, εξέθεσαν το ακόλουθο ιστορικό:

«I. Κατά τον μήνα Οκτώβριο 2020, μετά από έλεγχο και διασταυρώσεις των δηλωθέντων στοιχείων στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ από τις αρμόδιες υπηρεσίες, για την πληρωμή εργαζομένων που είχαν ενταχθεί στον μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» τον μήνα Οκτώβριο (και οι οποίοι δεν είχαν ακόμη πληρωθεί για τον συγκεκριμένο μήνα λόγω ορθών επαναλήψεων δηλώσεων επιχειρήσεων), διαπιστώθηκε προοδευτική αύξηση των ονομαστικών μισθών εργαζομένων από κάποιες επιχειρήσεις τόσο κατά τον μήνα Οκτώβριο όσο και για προγενέστερους μήνες ένταξης στον Μηχανισμό ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ. Δεδομένου ότι ο ονομαστικός μισθός αποτελεί τη βάση υπολογισμού του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας που καταβάλλεται στον εργαζόμενο, η μεταβολή των ονομαστικών μισθών κάποιων εργαζομένων είχε σαν αποτέλεσμα την αντίστοιχη αύξηση του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας που θα έπρεπε να καταβληθεί από το Υπουργείο Εργασίας σε αυτούς.

II. Κατόπιν ενημέρωσης της ιεραρχίας του Υπουργείου για τα αποτελέσματα της διασταυρωτικής διαδικασίας, και προκειμένου για την αντιμετώπιση του ζητήματος, αποφασίστηκε η προώθηση νομοθετικής ρύθμισης που θα θέσπιζε ανώτατο όριο αποδοχών βάσει των οποίων να υπολογίζεται η οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας. Επιπλέον, δεν πραγματοποιήθηκαν οι συμπληρωματικές πληρωμές για τον μήνα Οκτώβριο (εργαζομένων που δεν είχαν πληρωθεί) καθώς και οι πληρωμές για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2020 για όλους τους εργαζόμενους ενταγμένους στον Μηχανισμό ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ,

μέχρι και την ψήφιση της σχετικής διάταξης [άρθρο 112 του ν. 4764/2020 (Α' 256/23-12-2020)].

III. Ακολούθως, μετά την ψήφιση του ως άνω αναφερόμενου νόμου, το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας για τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2020 υπολογίστηκε λαμβάνοντας υπόψη το ανώτατο όριο αποδοχών που προβλέπεται στο άρθρο 112 του νόμου αυτού.

Ειδικότερα, οι εκκρεμείς αυτές αξιώσεις-υποχρεώσεις πληρωμών οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας παρελθόντων μηνών (Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020), οι οποίες είχαν γεννηθεί πριν την 23η Δεκεμβρίου 2020 και δεν είχαν καταβληθεί μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4764/2020, υπάχθηκαν στο ανώτατο όριο αποδοχών για τον

υπολογισμό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας. Το δε ανώτατο καταβλητέο ποσό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας εργαζομένων με αποδοχές άνω των 6.500 ευρώ σε κάθε περίπτωση δεν ξεπέρασε το ύψος των 1.651 ευρώ».

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Στο άρθρο **2** του **Α.Κ.** ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2 Αναδρομική δύναμη του νόμου

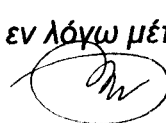
«Ο νόμος ορίζει για το μέλλον, δεν έχει αναδρομική δύναμη και διατηρεί την ισχύ του, εφόσον άλλος κανόνας δικαίου δεν τον καταργήσει ρητά ή σιωπηρά».

3. Στο άρθρο **31** του **ν. 4690/2020** «Κύρωση: α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84) και β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α' 90) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 104) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Άρθρο 31 Μηχανισμός ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»

*«1. Θεσπίζεται για το χρονικό διάστημα από 15.6.2020 έως 28.2.2021 μηχανισμός ενίσχυσης της απασχόλησης με τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, που καλείται "ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ", με σκοπό τη διατήρηση των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα". (Η παρ.1 όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 4722/2020 (ΦΕΚ Α' 177), αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 του άρθρου **112** του **ν. 4764/2020** «Ρυθμίσεις για την προστασία της δημόσιας υγείας από τις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, την ενίσχυση των μέσων μαζικής μεταφοράς, την επιτάχυνση της απονομής των συντάξεων, τη ρύθμιση οφειλών προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 256).*

2. α) Οι επιχειρήσεις-εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, που εντάσσονται στον μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», δύνανται να προβαίνουν σε μείωση του χρόνου εβδομαδιαίας εργασίας μέχρι και 50% είτε για μέρος είτε για το σύνολο των εργαζομένων τους, ανάλογα με τις λειτουργικές τους ανάγκες. Η μείωση του χρόνου εβδομαδιαίας εργασίας δεν επιφέρει μετατροπή της σύμβασης εργασίας των εργαζομένων που εντάσσονται στον μηχανισμό, για το χρονικό διάστημα που οι επιχειρήσεις-εργοδότες κάνουν χρήση του εν λόγω μέτρου.

β) Ο μηχανισμός εφαρμόζεται σε εργαζόμενους που έχουν εξαρτημένη σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας. Οι επιχειρήσεις-εργοδότες μπορούν να κάνουν χρήση των ρυθμίσεων της παρούσας για έναν ή περισσότερους μήνες εντός του χρονικού διαστήματος ισχύος του μηχανισμού για το σύνολο ή μέρος του προσωπικού τους. (Η περίπτωση β αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο της από 10.8.2020 Π.Ν.Π. «Επείγουσες ρυθμίσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών του Εθνικού Συστήματος Υγείας, προστασίας από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID-19, στήριξης της αγοράς εργασίας και διευκόλυνσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας» (ΦΕΚ Α' 157), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4722/2020).

3. α) Στους εργαζόμενους των επιχειρήσεων-εργοδοτών που εντάσσονται στον μηχανισμό, καταβάλλεται οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας που ανέρχεται σε ποσοστό 60% επί των καθαρών αποδοχών των εργαζομένων, που αντιστοιχούν στον χρόνο κατά τον οποίο δεν εργάζονται. Οι ασφαλιστικές εισφορές, που αντιστοιχούν στο ποσό της οικονομικής ενίσχυσης, δεν καλύπτονται από τον μηχανισμό. Σε περίπτωση που οι καθαρές αποδοχές, μετά την ανωτέρω προσαρμογή, υπολείπονται του καθαρού νομοθετημένου κατώτατου μισθού ή ημερομισθίου, η διαφορά αναπληρώνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ο ονομαστικός μισθός που λαμβάνεται υπόψιν για τον υπολογισμό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 (Α' 104). Υπερβάλλοντα ποσά που θα καταβληθούν από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος και εφεξής αναζητούνται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 2 της υπό στοιχεία οικ. 23103/478/13.6.2020 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 2274). (Στο τέλος της περ. α προστέθηκαν δύο εδάφια και η περ. α διαμορφώθηκε ως άνω με την παρ. 2 του άρθρου 112 του ν. 4764/2020).

β) Στο πλαίσιο του μηχανισμού αυτού καταβάλλεται αναλογία του επιδόματος αδείας και του επιδόματος Χριστουγέννων έτους 2020, επιδόματος Πάσχα 2021, υπολογιζόμενων επί της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, που ανέρχεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) των μειωμένων αποδοχών των εργαζομένων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (στην περίπτωση β προστέθηκαν οι λέξεις «επίδοματος Πάσχα 2021» με την παρ. 3 του άρθρου 112 του ν. 4764/2020)

γ) ...

δ) Οι επιχειρήσεις - εργοδότες που κάνουν χρήση του μηχανισμού υποχρεούνται να μην προβούν σε καταγγελία των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων που εντάσσονται σε αυτόν και, σε περίπτωση πραγματοποίησής της, αυτή είναι άκυρη. Υποχρεούνται δε, να διατηρήσουν τους ονομαστικούς μισθούς των εργαζομένων αυτών για όσο χρονικό διάστημα εντάσσεται ο καθένας από αυτούς στον μηχανισμό...

4. ...

5. ...

6. Η δαπάνη για την υλοποίηση του μηχανισμού ενίσχυσης της απασχόλησης καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή/και από ευρωπαϊκούς πόρους.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία, οι όροι, οι προϋποθέσεις της οικονομικής ενίσχυσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύνανται να εξειδικεύονται τυχόν ειδικότερα ζητήματα και λεπτομέρειες αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την εφαρμογή του παρόντος.

9. ...»

4. Στο άρθρο 38 του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος – Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 85) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Άρθρο 38 Εισφορές μισθωτών και εργοδοτών

« ... 2. Το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς των μισθωτών και των εργοδοτών ορίζεται στο ποσό των έξι χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ...».

5. Στο άρθρο 40 του ν. 4778/2021 «Μισθολόγιο, ζητήματα ανθρώπινου δυναμικού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και άλλες επείγουσες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 26), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 105 του ν. 4790/2021 «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την προστασία της δημόσιας υγείας από τις συνεχιζόμενες συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, την ανάπτυξη, την κοινωνική προστασία και την επαναλειτουργία των δικαστηρίων και άλλα ζητήματα» (ΦΕΚ Α' 48), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 131 του ν. 4808/2021 «Για την Προστασία της Εργασίας Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας», Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς

Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας, Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής, άλλες διατάξεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Α'101) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«1. Το χρονικό διάστημα εφαρμογής του μηχανισμού ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» του άρθρου 31 του ν. 4690/2020 (Α' 104), καθώς και η καταβολή σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) από τον κρατικό προϋπολογισμό του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα, που οι εργαζόμενοι που εντάσσονται στον μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» δεν απασχολούνται, παρατείνονται μέχρι και την 30ή.9.2021 και ο μηχανισμός εφαρμόζεται για εργαζομένους που έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης την 31η.3.2021. Στο πλαίσιο του μηχανισμού καταβάλλεται αναλογία του επιδόματος αδείας και του επιδόματος Χριστουγέννων έτους 2021, καθώς και των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών, όπως αυτές υπολογίζονται επί της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας...»

6. Στο άρθρο **129** του ν. **4808/2021** ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«... 8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής της αποζημίωσης ειδικού σκοπού, παράτασης των χρονικών διαστημάτων εφαρμογής των μέτρων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

7. Στις διατάξεις των άρθρων **1, 2, 3, 4, 6, 7, 8** και **9** του Κεφαλαίου Α' (Μηχανισμός ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ») και των άρθρων **1** και **2** του Κεφαλαίου Β' (Γενικές διατάξεις) της Κ.Υ.Α. οικ. 23103/478/13-06-2020 «Καθορισμός του πλαισίου εφαρμογής του Μηχανισμού ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» (ΦΕΚ Β' 2274), όπως τροποποιήθηκε με τις ΚΥΑ 54462/1611/31-12-2020, οικ. 3297/110/22-01-2021, 10238/329/04-03-2021, 24064/28-04-2021, 45456/01-07-2021, 91989/18-11-2021, 108743/30-12-2021 και 31192/01-04-2022 και ισχύει, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»**Άρθρο 1** Σκοπός και αντικείμενο του Μηχανισμού «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»

«1. Σκοπός του Μηχανισμού «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» είναι η παροχή στήριξης, με τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, στους εργαζόμενους επιχειρήσεων - εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα με στόχο τη διατήρηση των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης.

2. Στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» δύνανται να ενταχθούν όλες οι επιχειρήσεις της χώρας, συνεχούς ή εποχικής λειτουργίας, ανεξαρτήτως Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ), εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παρούσα.

3. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», δύνανται να προβαίνουν μονομερώς σε μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας έως του ποσοστού του πενήντα τοις εκατό (50%) είτε για μέρος, είτε για το σύνολο των εργαζομένων τους, ανάλογα με τις λειτουργικές τους ανάγκες, για έναν ή περισσότερους μήνες εντός του χρονικού διαστήματος ισχύος του Μηχανισμού.

4. Η μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας δεν επιφέρει μετατροπή της σύμβασης εργασίας των εργαζομένων που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», για το χρονικό διάστημα που οι επιχειρήσεις - εργοδότες κάνουν χρήση του Μηχανισμού.

5. Στους εργαζόμενους των επιχειρήσεων - εργοδοτών που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» καταβάλλεται οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας που ανέρχεται σε ποσοστό 60% επί των καθαρών αποδοχών τους που αντιστοιχούν στον χρόνο κατά τον οποίο δεν εργάζονται».

Άρθρο 2 Ένταξη εργαζομένων στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»

«1. Στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» εντάσσονται αποκλειστικά εργαζόμενοι που έχουν εξαρτημένη σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά την 10η Αυγούστου 2020, ημερομηνία δημοσίευσης της από 10/8/2020 Π.Ν.Π. (Α' 157), σε επιχειρήσεις - εργοδότες που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του παρόντος κεφαλαίου και κάνουν χρήση του Μηχανισμού.

Ο Μηχανισμός εφαρμόζεται και σε εποχιακά εργαζόμενους με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης, με δικαίωμα υποχρεωτικής επαναπρόσληψης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, σε επιχειρήσεις - εργοδότες κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών και τουριστικών καταλυμάτων και τουριστικών λεωφορείων, εποχικής λειτουργίας, οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του παρόντος κεφαλαίου.

2. Ο Μηχανισμός «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» δεν εφαρμόζεται σε εργαζόμενους του ευρύτερου δημοσίου τομέα και των επιχειρήσεων του κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α' 314).

3. Δεν εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» εργαζόμενοι με συμβάσεις εργασίας μερικής απασχόλησης καθώς και εργαζόμενοι των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή».

Άρθρο 3 Ακυρότητα καταγγελιών συμβάσεων - Διατήρηση ονομαστικών μισθών εργαζομένων

«Οι επιχειρήσεις- εργοδότες που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» υποχρεούνται να μην προβούν σε καταγγελία των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων που εντάσσονται σε αυτόν και σε περίπτωση πραγματοποίησης της, αυτή είναι άκυρη. Υποχρεούνται δε, να διατηρήσουν τους ονομαστικούς μισθούς των εργαζομένων αυτών για όσο χρονικό διάστημα εντάσσεται ο καθένας από αυτούς στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ».

Άρθρο 4 Ύψος οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας

«1. Στους εργαζόμενους των επιχειρήσεων - εργοδοτών που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» καταβάλλεται οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας, που ανέρχεται σε ποσοστό 60% επί των καθαρών αποδοχών των εργαζομένων, που αντιστοιχούν στον χρόνο κατά τον οποίο δεν εργάζονται, λόγω της ένταξής τους στον Μηχανισμό, η οποία καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ο ονομαστικός μισθός που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 (Α' 104). Υπερβάλλοντα ποσά που θα καταβληθούν από την 23η Δεκεμβρίου 2020, ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4764/2020 (Α' 256), και εφεξής αναζητούνται με τη διαδικασία του άρθρου 2 του Κεφ. Β' της παρούσας.

(Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο προστέθηκαν ως άνω με την παρ. Β του άρθρου μόνου της ΚΥΑ οικ.3297/110/22-1-2021, ΦΕΚ Β' 240).

2. Σε περίπτωση που οι καθαρές αποδοχές των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης της ανωτέρω οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, υπολείπονται του καθαρού νομοθετημένου κατώτατου μισθού ή ημερομισθίου, η διαφορά που προκύπτει αναπληρώνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό...»

Άρθρο 6 Διάρκεια οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας

«1. Ως διάρκεια ισχύος του Μηχανισμού «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» ορίζεται το χρονικό διάστημα από 15-06-2020 έως και 31-05-2022.

2. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες μπορούν να ενταχθούν στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» για έναν ή περισσότερους μήνες εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος ισχύος του Μηχανισμού για μέρος ή το σύνολο των εργαζομένων τους...».

Άρθρο 7 Διαδικασία ένταξης στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»

«Α. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες, που επιθυμούν να ενταχθούν στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», ημερομηνία έναρξης ισχύος του οποίου είναι η 15/6/2020, για έναν ή περισσότερους μήνες εντός του χρονικού διαστήματος ισχύος του Μηχανισμού που προβλέπεται στο άρθρο 6 της παρούσας, ακολουθούν την κάτωθι διαδικασία:

I. Υποβολή υπεύθυνης δήλωσης στην ΑΑΔΕ για την έγκριση ένταξης στον Μηχανισμό «ΣΥΝ- ΕΡΓΑΣΙΑ».

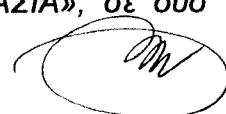
1. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα myBusinessSupport της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), με την οποία δηλώνουν τα ακαθάριστα έσοδά τους σε σχέση με τον κύκλο εργασιών αναφοράς, ανάλογα με τον μήνα ένταξής τους στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ».

2. Τα οικονομικά - φορολογικά στοιχεία διασταυρώνονται από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), η οποία και βεβαιώνει το δικαίωμα υπαγωγής της επιχείρησης - εργοδότη στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του παρόντος κεφαλαίου.

3. Η διασταύρωση των φορολογικών στοιχείων και ο έλεγχος για την πλήρωση των προϋποθέσεων ένταξης, σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος κεφαλαίου, στον Μηχανισμό, από την ΑΑΔΕ, πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της Α' φάσης υποβολής της αίτησης/ δήλωσης από τις επιχειρήσεις - εργοδότες στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, όπως προβλέπεται κατωτέρω, και κατόπιν της αποστολής των σχετικών αρχείων από το ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ στην ΑΑΔΕ ...

II. Υποβολή αίτησης / δήλωσης στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ για ένταξη στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»

Οι επιχειρήσεις - εργοδότες, αμέσως μετά την υποβολή της δήλωσης στην ΑΑΔΕ, υποβάλλουν αίτηση / υπεύθυνη δήλωση σε ειδικό έντυπο «Αίτηση/ δήλωση ένταξης στον Μηχανισμό «ΣΥΝ- ΕΡΓΑΣΙΑ» στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ με την οποία αιτούνται την ένταξή τους στον Μηχανισμό «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ», σε δύο φάσεις:

Α' ΦΑΣΗ:**ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»**

Οι επιχειρήσεις - εργοδότες υποβάλλουν αίτηση/υπεύθυνη δήλωση και δηλώνουν τα κάτωθι:

α. Τα στοιχεία της επιχείρησης (επωνυμία, ΑΦΜ, έδρα, την υπαγωγή στις εξαιρέσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 31 του ν. 4690/2020).

β. Τον μήνα ένταξης στον Μηχανισμό καθώς και την κατηγορία που υπάγεται η επιχείρηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του κεφαλαίου Α'.

γ. Τους εργαζόμενους με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης την 10/8/2020, που θα ενταχθούν στον Μηχανισμό, τα στοιχεία των οποίων αντλούνται από το ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ.

(Ήδη, μετά από συνεχείς παρατάσεις για τους μήνες Απρίλιο και Μάιο 2022 στον μηχανισμό μπορούν να ενταχθούν εργαζόμενοι με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης την 31^η Οκτωβρίου 2021)

δ. ...

ε. Το συμβατικό ωράριο πλήρους απασχόλησης (συμβατικές ώρες εργασίας ανά εβδομάδα) των εργαζομένων που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ».

στ. Το ωράριο μειωμένης απασχόλησης ανά εβδομάδα, για κάθε εργαζόμενο, το οποίο προγραμματίζεται και δηλώνεται για μία ή περισσότερες εβδομάδες εντός του μήνα ένταξης στον Μηχανισμό.

Σε κάθε περίπτωση υφίσταται η υποχρέωση του εργοδότη να γνωστοποιεί εκ των προτέρων κάθε αλλαγή ή τροποποίηση της οργάνωσης του χρόνου εργασίας για το σύνολο του προσωπικού του, συμπεριλαμβανομένων και των εργαζομένων που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, συμπληρώνοντας το σχετικό Έντυπο Ε4: Πίνακας Προσωπικού-Συμπληρωματικός Ωραρίου.

Β' ΦΑΣΗ:**ΥΠΟΒΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»**

Οι επιχειρήσεις - εργοδότες, για τον υπολογισμό του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας στους δικαιούχους εργαζόμενους, για κάθε μήνα εφαρμογής του Μηχανισμού «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», υποχρεούνται να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ εντός των τριών πρώτων ημερών του επόμενου μήνα, με την οποία δηλώνουν:

α. Τις μηνιαίες δηλωθείσες μικτές αποδοχές του εργαζόμενου με καθεστώς πλήρους απασχόλησης, καθώς και τις αντίστοιχες μηνιαίες καθαρές αποδοχές του,

β. Τις καταβαλλόμενες αποδοχές στον εργαζόμενο, κατά το μήνα ένταξής του στον Μηχανισμό με βάση τις μειωμένες ώρες εργασίας και

γ. Τον αριθμό του τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) και την Τράπεζα πληρωμής της μισθοδοσίας του εργαζόμενου που θα ενταχθεί στον Μηχανισμό.

B. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

1. Κατ' εξαίρεση, για την πρώτη εφαρμογή του Μηχανισμού η διαδικασία ένταξης στον Μηχανισμό, όπως περιγράφεται στο παρόν, αφορά στο χρονικό διάστημα 15/6/2020-30/6/2020.

2. Σε κάθε περίπτωση, η δήλωση/αίτηση ένταξης στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ υποβάλλεται εκ των προτέρων και το αργότερο πριν την εφαρμογή του νέου μειωμένου ωραρίου εργασίας.»

Άρθρο 8 Διαδικασία καταβολής οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας «Η οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας του δικαιούχου εργαζόμενου, η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστό 60% επί των μειωμένων καθαρών αποδοχών του που αντιστοιχούν στις ώρες που δεν παρέχει εργασία, λόγω της ένταξής του στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», καταβάλλεται εντός του πρώτου δεκαημέρου κάθε επόμενου μήνα εφαρμογής του Μηχανισμού».

Άρθρο 9 Έλεγχος - επιβολή κυρώσεων

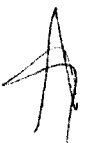
«Για την αποτελεσματική παρακολούθηση του Μηχανισμού «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» διενεργούνται έλεγχοι στις επιχειρήσεις - εργοδότες που έχουν ενταχθεί στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του ΣΕΠΕ ή του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) για παραβάσεις των όρων και προϋποθέσεων του Μηχανισμού».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β`

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

«1. Για τη διαδικασία καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, όπως αυτή ορίζεται στην παρούσα, ορίζεται ως αρμόδιος φορέας το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η παραπάνω καταβολή γίνεται εφάπαξ με πίστωση του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Από το ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ εξάγεται σε ηλεκτρονική μορφή αναλυτική κατάσταση δικαιούχων, η οποία περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία τους, τον

αριθμό τραπεζικού λογαριασμού σε μορφή IBAN, το πιστωτικό ίδρυμα, στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός, το ποσό της καταβολής και το ΑΦΜ τους.

2. Η ηλεκτρονική μορφή της κατάστασης αυτής είναι επεξεργάσιμη από την εταιρεία «Διατραπεζικά συστήματα Α.Ε.» (ΔΙΑΣ Α.Ε.) προς την οποία διαβιβάζεται. Επίσης, διαβιβάζεται στη ΔΙΑΣ Α.Ε. στη Διεύθυνση Ένταξης στην Εργασία και στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων συγκεντρωτική κατάσταση δικαιούχων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, που περιλαμβάνει και τον αριθμό των δικαιούχων, το συνολικό ποσό της καταβολής ολογράφως και αριθμητικώς, ανά τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα. Το ποσό της συνολικής δαπάνης εγκρίνεται από τον αρμόδιο διατάκτη του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, έπειτα από εισήγηση της Διεύθυνσης Ένταξης στην Εργασία.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εγκρίνεται η μεταφορά της πίστωσης του συνολικού ποσού αυτής, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης.

4. Η ανωτέρω έντυπη συγκεντρωτική κατάσταση αποστέλλεται, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του Υπουργείου στη Διεύθυνση Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), η οποία εκδίδει, βάσει αυτής, εντολή προς την Τράπεζα της Ελλάδος για χρέωση του λογαριασμού του Ελληνικού Δημοσίου Νο 200 «Ελληνικό Δημόσιο - Συγκέντρωση Εισπράξεων - Πληρωμών», και την πίστωση του ενδιάμεσου λογαριασμού του Ελληνικού Δημοσίου με IBAN GR22 0100 0230 0000 0242 1220 698 με ονομασία «Πληρωμές ΕΔ με τη μεσολάβηση της ΔΙΑΣ Α.Ε.» που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος... Ύστερα από την έγκριση της Διεύθυνσης Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), η οποία παρέχεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτυακής εφαρμογής χρεώνεται ο λογαριασμός με IBAN GR22 0100 0230 0000 0242 1220 698 προκειμένου να διοδευθούν οι επιμέρους πληρωμές προς τους τραπεζικούς λογαριασμούς των τελικών δικαιούχων. Η ανωτέρω εντολή κοινοποιείται στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών και στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και στη ΔΙΑΣ Α.Ε.

5 ...

6. Για την πληρωμή οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, η ειδική εντολή πληρωμής της παρ. 4 επέχει θέση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης.

7. Η εμφάνιση των σχετικών πληρωμών στη δημόσια ληψοδοσία πραγματοποιείται με την έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων από τη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

8 ...

9 ...

(Το άρθρο 1 του Κεφ. Β αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. ΣΤ του άρθρου μόνου της ΚΥΑ οικ.3297/110/22-1-2021, ΦΕΚ Β' 240).

Άρθρο 2 Αχρεωστήτως καταβληθέντα - αναδρομικότητα και συμψηφισμός πληρωμών

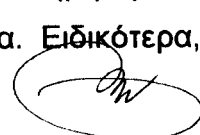
«1. Με την επιφύλαξη τυχόν προστίμων που προβλέπονται από άλλες διατάξεις στα φυσικά πρόσωπα που δηλώνουν ψευδή στοιχεία στην αίτησή τους, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία σε περίπτωση υποβολής ψευδούς δηλώσεως.

2. Τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά καταλογίζονται σε βάρος του αν οικείως λαβόντος, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του νομίμως εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ ...».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προηγούμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

8. Το πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», που θεσπίσθηκε στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, ως μηχανισμός ενίσχυσης της απασχόλησης με τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης της βραχυχρόνιας εργασίας, αναδείχθηκε σε σημαντικό εργαλείο στήριξης της απασχόλησης κατά την περίοδο της πανδημίας, ενισχύοντας το εισόδημα των εργαζομένων και ανακουφίζοντας παράλληλα τις επιχειρήσεις από ένα σημαντικό μέρος του μισθολογικού κόστους. Σύμφωνα με την οικεία αιτιολογική έκθεση του ν. 4690/2020, «σκοπός του μηχανισμού είναι η παροχή στήριξης στους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις όλης της χώρας, με στόχο τη διατήρηση των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Ειδικότερα,

επιχειρείται η ενίσχυση των εισοδημάτων των εργαζομένων, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν λόγω των δυσμενών συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων και περιορίζουν τη δυνατότητά τους να απασχολούν πλήρως τους εργαζόμενους. Εξαιτίας της διαμορφωθείσας κατάστασης, οι επιχειρήσεις οδηγούνται σε μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας των εργαζομένων με αντίστοιχη μείωση των αποδοχών τους και η πολιτεία είναι αναγκαίο να παρέμβει, στηρίζοντας με κατάλληλα μέτρα τη διατήρηση θέσεων πλήρους απασχόλησης και την κατά το δυνατόν μέγιστη αναπλήρωση της απώλειας του εισοδήματος των εργαζομένων».

Στον μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» μπορούν να ενταχθούν όλες οι επιχειρήσεις-εργοδότες της χώρας, συνεχούς ή εποχικής λειτουργίας, ανεξαρτήτως Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ), εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις ένταξής τους στο Μηχανισμό, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 5 της με αριθμ. οικ. 23103/478/13-06-2020 ΚΥΑ.

Με τον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» το Κράτος αναλαμβάνει την υποχρέωση αναπλήρωσης κατά ποσοστό 60% του εισοδήματος των εργαζομένων με πλήρη απασχόληση, των οποίων μειώνεται μονομερώς από τον εργοδότη ο χρόνος εβδομαδιαίας εργασίας έως του ποσοστού του πενήντα τοις εκατό (50%). Συγκεκριμένα, στους εργαζόμενους που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» καταβάλλεται οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας που ανέρχεται σε ποσοστό 60% επί των καθαρών αποδοχών που αντιστοιχούν στον χρόνο κατά τον οποίο αυτοί δεν εργάζονται. Οι επιχειρήσεις-εργοδότες καταβάλλουν στους εργαζόμενους που εντάσσονται στον Μηχανισμό τις καθαρές αποδοχές που αντιστοιχούν στις μειωμένες ώρες εργασίας τους.

9. Η διαδικασία ένταξης στο Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α της με αριθμ. πρωτ. οικ. 23103/478/13-6-2020 ΚΥΑ, όπως ισχύει, είναι η ακόλουθη:

α) Υποβολή υπεύθυνης δήλωσης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), με την οποία δηλώνουν τα ακαθάριστα έσοδά τους σε σχέση με τον κύκλο εργασιών αναφοράς, ανάλογα με τον μήνα ένταξής τους στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ».

β) Οι επιχειρήσεις-εργοδότες, αμέσως μετά την υποβολή της δήλωσης στην ΑΑΔΕ, υποβάλλουν αίτηση/υπεύθυνη δήλωση ένταξης στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-

ΕΡΓΑΣΙΑ», με την οποία αιτούνται την ένταξή τους στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» σε δύο φάσεις:

Κατά την Α΄ φάση υποβολής της αίτησης/ δήλωσης ένταξης στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, οι επιχειρήσεις δηλώνουν το συμβατικό ωράριο απασχόλησης και το ωράριο μειωμένης απασχόλησης των εργαζομένων τους για την περίοδο που εντάσσονται στον Μηχανισμό, μέσα στο μήνα, και γνωστοποιούν εκ των προτέρων κάθε αλλαγή ή τροποποίηση της οργάνωσης του χρόνου εργασίας για το σύνολο του προσωπικού τους, συμπεριλαμβανομένων και των εργαζομένων που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ.

Μετά την ολοκλήρωση της Α΄ φάσης υποβολής της αίτησης/ δήλωσης από τις επιχειρήσεις- εργοδότες, πραγματοποιείται η διασταύρωση των φορολογικών στοιχείων και ο έλεγχος για την πλήρωση των προϋποθέσεων ένταξης από την ΑΑΔΕ και λαμβάνουν την αντίστοιχη ενημέρωση.

Η οικονομική ενίσχυση υπολογίζεται με βάση τα οικονομικά στοιχεία των εργαζομένων που δηλώνονται από τους εργοδότες- επιχειρήσεις κατά τη Β΄ φάση υποβολής των οικονομικών στοιχείων εργαζομένων που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ». Πιο συγκεκριμένα οι επιχειρήσεις- εργοδότες καλούνται να δηλώσουν:

- α) τις μικτές μηνιαίες αποδοχές με πλήρη απασχόληση, δηλαδή τον ονομαστικό μισθό του εργαζόμενου για ολόκληρο το μήνα
- β) τις καθαρές μηνιαίες αποδοχές που θα καταβάλλονταν στον εργαζόμενο για το χρονικό διάστημα ένταξής του στον Μηχανισμό, αν εργαζόταν με πλήρη απασχόληση στην επιχείρηση- εργοδότη,
- γ) τις καταβαλλόμενες αποδοχές στον εργαζόμενο για το χρονικό διάστημα ένταξής του στον Μηχανισμό, που αφορούν μόνο τις πραγματοποιηθείσες ώρες εργασίας του.

Σημειώνεται ότι η Β΄ φάση πραγματοποιείται απολογιστικά μετά το τέλος του μήνα αναφοράς. Σύμφωνα με τα ανωτέρω δηλωθέντα στοιχεία του εργοδότη υπολογίζεται το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας ανά εργαζόμενο, που αντιστοιχεί στο χρόνο κατά τον οποίο δεν εργάζεται και πραγματοποιούνται οι πληρωμές της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας ανά μήνα και ανά δικαιούχο εργαζόμενο.

Η διαδικασία καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης στους δικαιούχους εργαζόμενους ορίζεται στο άρθρο 1 του Κεφ. Β΄ της οικ. 23103/478/13-06-2020 (ΦΕΚ Β΄ 2274) κοινής υπουργικής απόφασης.

10. Σε περίπτωση που οι καθαρές αποδοχές του εργαζόμενου, συμπεριλαμβανομένου του ποσοστού αναπλήρωσης μέσω του μηχανισμού, υπολείπονται του κατώτατου νομοθετημένου μισθού, η διαφορά που προκύπτει θα καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό (άρθρο 31 παρ. 3α του ν. 4690/2020).

Η προσωρινή μείωση του χρόνου εργασίας των εργαζομένων που θα υπαχθούν στον μηχανισμό μπορεί να διαρκέσει για έναν ή περισσότερους μήνες εντός του χρονικού διαστήματος ισχύος του μηχανισμού και στο διάστημα αυτό δεν επιτρέπεται: α) η μεταβολή του είδους της σύμβασης εργασίας, β) η μεταβολή των μικτών αποδοχών (ονομαστικού μισθού) των εργαζομένων που ίσχυαν κατά τον χρόνο ένταξής τους στο Μηχανισμό και γ) η καταγγελία των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων, των οποίων μειώθηκε προσωρινά ο εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας. Στην περίπτωση πραγματοποίησης καταγγελίας συμβάσεων εργασίας εργαζομένων που έχουν ενταχθεί στον Μηχανισμό, αυτή είναι άκυρη (άρθρο 31 παρ. 3δ του ν. 4690/2020).

11. Με το άρθρο 112 του ν. 4764/2020, επεκτάθηκε η χρονική διάρκεια ισχύος του μηχανισμού «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» έως τις 28-02-2021 για όλες τις επιχειρήσεις-εργοδότες που εντάσσονται σε αυτόν, ανεξάρτητα από τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 4690/2020 (Ήδη, μετά από συνεχείς παρατάσεις, ως ημερομηνία λήξης του προγράμματος «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» ορίσθηκε η 31-05-2022).

Σύμφωνα με την οικεία αιτιολογική έκθεση η ρύθμιση έχει ως στόχο τη διατήρηση των θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Κατ' αυτόν τον τρόπο, διευκολύνεται η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις οικονομικές συνθήκες που προκλήθηκαν λόγω των δυσμενών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική δραστηριότητά τους και να περιορίζουν τη δυνατότητά τους να απασχολήσουν πλήρως τους εργαζομένους τους.

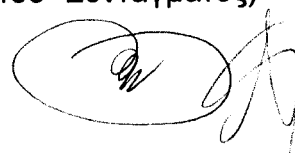
Επίσης, με την ως άνω διάταξη εισήχθη ανώτατο όριο στον ονομαστικό μισθό, βάσει του οποίου επιτυγχάνεται ο προσδιορισμός του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας των εργαζομένων που εντάσσονται στον μηχανισμό, προκειμένου, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση αυτής, να αποφευχθούν καταχρηστικές συμπεριφορές που επιβαρύνουν τον Κρατικό

Προϋπολογισμό. Το ανώτατο αυτό όριο (πλαφόν), το οποίο έχει ορισθεί στο ποσό των 6.500 ευρώ, βάζει αυτόματα πλαφόν και στην οικονομική ενίσχυση του κράτους.

Τέλος, με τη διάταξη αυτή ορίσθηκε ότι υπερβάλλοντα ποσά που θα καταβληθούν από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού (23-12-2020) και εφεξής αναζητούνται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.

12. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 του Α.Κ. ο νόμος ορίζει για το μέλλον και δεν έχει αναδρομική δύναμη. Με τη διάταξη αυτή εκφράζεται η γενικότερη αρχή του δικαίου περί μη αναδρομικότητας των νόμων, σύμφωνα με την οποία ο νόμος ρυθμίζει τις έννομες καταστάσεις που δημιουργούνται από την έναρξη της ουσιαστικής ισχύος του και δεν εφαρμόζεται επί των εννόμων καταστάσεων, οι οποίες γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν οριστικώς υπό το κράτος του προγενέστερου νόμου. Η αρχή της μη αναδρομικότητας των νόμων επιβάλλεται από την ανάγκη βεβαιότητας των δικαιωμάτων, σταθερότητας του δικαίου και ασφάλειας των συναλλαγών (ΑΠ. 1385/2018, 6/2007 Ολομ). Κατά την κρατούσα, τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία, άποψη, η διάταξη του άρθρου 2 του Α.Κ. δεν έχει αυξημένη τυπική δύναμη και, ως εκ τούτου, ο νομοθέτης, κατ' αρχήν, δεν εμποδίζεται να προσδώσει στο νόμο αναδρομική ισχύ, να ορίσει δηλαδή ότι οι ρυθμίσεις του καταλαμβάνουν και σχέσεις που δημιουργήθηκαν ή και περατώθηκαν υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, με μόνο περιορισμό τη μη προσβολή δικαιωμάτων που προστατεύονται από το Σύνταγμα (βλ. Απ. Γεωργιάδης- Μ. Σταθόπουλος: «Γενικές Αρχές» έκδοση 2016, σελ. 113, Α.Π. 207/2019), συγχρόνως δε, δεν κωλύεται να ορίσει το εύρος και τις συνέπειες της υπ' αυτού προβλεπόμενης αναδρομής.

Εξαιρέσεις από το επιτρεπτό της αναδρομικής ισχύος του νόμου προβλέπονται και στο Σύνταγμα, το οποίο απαγορεύει τον αναδρομικό ποινικό νόμο (άρθρο 7 παρ. 1), τον ψευδοερμηνευτικό νόμο (άρθρο 77 παρ. 2) και τον αναδρομικό φορολογικό νόμο πέραν του προηγούμενου της επιβολής οικονομικού έτους (άρθρο 78 παρ. 2). Από την απόλυτη απαγόρευση της αναδρομικότητας αυτών των κατηγοριών νόμων που ορίζουν οι συνταγματικές διατάξεις συνάγεται ότι σε άλλες περιπτώσεις η αναδρομική ισχύς είναι μεν επιτρεπτή, δεν μπορεί, όμως, να υπερβεί τα όρια που θέτουν τα άρθρα 4 και 17 του Συντάγματος, καθώς και υπερνομοθετικής ισχύος (άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος) διατάξεις (βλ. ΣτΕ 4141/1999).

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι στο νόμο δύναται να δοθεί αναδρομική δύναμη, είτε ρητά είτε σιωπηρά (έμμεσα), όταν δηλαδή από την έννοια και το σκοπό του συνάγεται η νομοθετική βούληση περί αναδρομικής ισχύος του, ώστε να ρυθμιστούν και περασμένα γεγονότα ή σχέσεις του παρελθόντος (ΑΠ. 13/2006 Ολομ). Είναι δε δυνατόν με την αναδρομική ισχύ του νόμου να επέρχεται απόσβεση ή και κατάργηση δικαιωμάτων, τα οποία έχουν απονεμηθεί με προγενέστερο νόμο, υπό την προϋπόθεση ότι η απόσβεση ή κατάργησή τους επιβάλλεται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος (βλ. ΑΠ. 1385/2018, 421/2009, 996/2008, 6/2007 Ολομ.).

Σε κάθε περίπτωση, για να προσδοθεί στο νόμο αναδρομική ισχύς θα πρέπει η σχετική βούληση του νομοθέτη να προκύπτει, σαφώς και αναμφισβήτως, είτε από ρητή διάταξη (ρητή αναδρομή) είτε από το πνεύμα, το σκοπό και το γενικότερο περιεχόμενο του νόμου, βάσει των ερμηνευτικών κανόνων που έχουν καθιερωθεί στην επιστήμη (σιωπηρή αναδρομή). Εάν τέτοια σαφής και αναμφισβήτη νομοθετική βούληση δεν προκύπτει, ρητά ή σιωπηρά, ο εφαρμοστής του δικαίου δεσμεύεται να εφαρμόσει το νέο νόμο μόνο σε σχέσεις, καταστάσεις και δικαιώματα που δημιουργήθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του, ενώ ως προς τις σχέσεις, τις καταστάσεις και τα δικαιώματα, τα οποία δημιουργήθηκαν υπό το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς, οφείλει να εφαρμόσει το παλαιό δίκαιο.

Η αναδρομική ισχύς ενός νόμου διακρίνεται σε «γνήσια αναδρομή» και σε «μη γνήσια αναδρομή», ανάλογα με την έκταση του ρυθμιστικού πεδίου. Γνήσια αναδρομή υφίσταται όταν στις ρυθμίσεις του νόμου υποβάλλονται και νομικά αποτελέσματα που είχαν ήδη επέλθει στο παρελθόν, υπό το κράτος του προηγούμενου νομοθετικού καθεστώτος. Μη γνήσια αναδρομή υπάρχει όταν ο νέος νόμος ρυθμίζει έννομα αποτελέσματα και έννομες συνέπειες που αναπτύσσονται μετά την έναρξη εφαρμογής του, αλλά πηγάζουν από έννομες σχέσεις ή καταστάσεις ή γεγονότα που προϋφίσταντο του νέου νόμου, χωρίς όμως να θίγει έννομες συνέπειες που έχουν ήδη επέλθει (ΑΠ 1313/2006, 1908/2005). Οι νέοι, δηλαδή, κανόνες εφαρμόζονται στα μελλοντικά αποτελέσματα κατάστασης που γεννήθηκε υπό το κράτος του προγενέστερου κανόνα και το πεδίο εφαρμογής της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν μπορεί να επεκταθεί κατά τρόπο ώστε να παρακωλύει, κατά γενικό τρόπο, την εφαρμογή του νέου κανόνα στα μελλοντικά αποτελέσματα προϋφιστάμενων αυτού καταστάσεων.

13. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 2 του Α.Κ. σαφώς προκύπτει ότι, κατά γενικό κανόνα, οι νόμοι είναι διηνεκείς και ισχύουν μέχρις ότου να καταργηθούν με άλλο κανόνα δικαίου, δηλαδή με τυπικό νόμο. Η κατάργηση νόμου με νόμο είναι είτε ρητή (άμεση), όταν ο νεότερος νόμος περιλαμβάνει ειδική διάταξη για την κατάργηση του παλαιότερου νόμου, είτε σιωπηρή (έμμεση), όταν από το περιεχόμενο του νεότερου νόμου προκύπτει σαφώς ότι τούτο είναι αντίθετο ή ασυμβίβαστο προς εκείνο του παλαιότερου (ΑΠ 1264/2018, 64/2016, Γνωμ. ΝΣΚ 141/2015, 198/2014, 281/2009), υπό την προϋπόθεση ότι συμπίπτει ολικά ή μερικά το αντικείμενο και το περιεχόμενο της ρύθμισης του προηγούμενου και του επόμενου νόμου. Αν διαφέρει τελείως το αντικείμενο της ρύθμισης αυτών, τότε ο μεταγενέστερος νόμος δεν θίγει καθόλου τον προηγούμενο, ενώ, αυτονοήτως, αν συμπίπτει απόλυτα το αντικείμενο και το περιεχόμενο της ρύθμισης αυτών, τότε ο μεταγενέστερος νόμος δεν καταργεί τον προηγούμενο αλλά τον επαναλαμβάνει.

14. Επί του πρώτου υποερωτήματος:

Στο πλαίσιο του προγράμματος «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» κατά την αρχική διατύπωση της παρ. 3 περ. α του ν. 4690/2020, δεν προβλεπόταν ρητώς ανώτατο όριο της οικονομικής ενίσχυσης των εργαζομένων. Ωστόσο, η οικονομική αυτή ενίσχυση, ως εκ της φύσεως και του σκοπού της δεν ήταν απεριόριστη, αλλά το ύψος αυτής οριοθετείτο από τις σαφώς πεπερασμένες οικονομικές δυνατότητες του οικείου προγράμματος χρηματοδότησης (διάθεση συγκεκριμένου ποσού από τον κρατικό προϋπολογισμό για το διάστημα ισχύος του προγράμματος, σύμφωνα με οικονομική έκθεση εκτίμησης του κόστους του προγράμματος) σε συνδυασμό με την ανάγκη να επωφεληθούν από την εφαρμογή του προγράμματος το σύνολο των εργαζομένων που θα ενταχθούν. Προκειμένου να αποτραπούν φαινόμενα που θα ματαίωναν το σκοπό του προγράμματος και θα έθεταν σε κίνδυνο την ορθή υλοποίησή του, με τη μεταγενέστερη συμπλήρωση της διάταξης της παρ. 3 περ. α του άρθρου 31 του ν. 4690/2020 (με την παρ. 2 του άρθρου 112 του ν. 4764/2020), προβλέπεται ότι η εν λόγω οικονομική ενίσχυση υπολογίζεται επί ονομαστικού μισθού που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών του άρθρου 38 του ν. 4837/2016. Η θέσπιση πλέον με διάταξη νόμου ανώτατου ορίου για την βάση υπολογισμού της εν λόγω ενίσχυσης (ονομαστικός μισθός που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών του άρθρου 38 του ν. 4837/2016) δεν καταλείπει αμφιβολίες για τη λειτουργία και το σκοπό της οικονομικής ενίσχυσης εκ μέρους του Δημοσίου, στο πλαίσιο του

συγκεκριμένου προγράμματος ως μέτρου με το οποίο επιχειρείται όχι η πλήρης αποκατάσταση, αλλά η κατά το δυνατόν μέγιστη αναπλήρωση της απώλειας του εισοδήματος των εργαζομένων.

Περαιτέρω, από τη ρητή διατύπωση της παρ. 2 του άρθρου 112 του ν. 4764/2020, «υπερβάλλοντα ποσά που θα καταβληθούν από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος και εφεξής αναζητούνται...», αλλά και το σκοπό του νόμου, συνάγεται ότι στις ρυθμίσεις αυτής υποβάλλονται και αξιώσεις οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, που δημιουργήθηκαν υπό την ισχύ του προηγούμενου νομοθετικού καθεστώτος, αλλά μόνον ως προς τα νομικά αποτελέσματά τους, που παράγονται μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4764/2020 (23-12-2020), χωρίς να θίγονται έννομες συνέπειες που έχουν ήδη επέλθει. Με τη διάταξη αυτή, σύμφωνα με τη διαφαινόμενη νομοθετική βούληση, όπως προκύπτει και από την οικεία εισηγητική έκθεση, ο νομοθέτης δεν ήθελε να ανατραπούν αναδρομικώς νομικές καταστάσεις που διαμορφώθηκαν και τερματίστηκαν οριστικά από διοικητικής άποψης, μετά από την περαίωση της διαγραφομένης στο νόμο διοικητικής διαδικασίας. Και τούτο για λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, προκειμένου να αντιμετωπισθούν τυχόν καταχρηστικές συμπεριφορές, οι οποίες θα επιβάρυναν τον κρατικό προϋπολογισμό και θα έθεταν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του προγράμματος «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» με δυσμενείς συνέπειες στην ομαλή λειτουργία της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, στην εργασιακή σταθερότητα και κατ' επέκταση στην κοινωνική συνοχή στις περιπτώσεις εκείνες, στις οποίες δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι τις 23-12-2020 η διοικητική διαδικασία με την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης, ανεξαρτήτως του σταδίου της διοικητικής διαδικασίας ή του λόγου της μη ολοκλήρωσης αυτής.

15. Επί του δεύτερου υποερωτήματος:

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το εν λόγω πρόγραμμα, το Δημόσιο παρεμβαίνει και συνδράμει με τη μορφή της οικονομικής ενίσχυσης τους εργαζομένους επιχειρήσεων που θα υπαχθούν στο πρόγραμμα, με γνώμονα την κατά το δυνατόν διατήρηση της υφιστάμενης (προ της πανδημίας) εργασιακής κατάστασης και πρωταρχικό σκοπό να προλάβει και να αποτρέψει, εκτός από την απώλεια των θέσεων εργασίας, τη μεταβολή (αύξηση ή μείωση) των ονομαστικών μισθών των εργαζομένων. Για το λόγο αυτό ρητώς στο νόμο προβλέφθηκε η διατήρηση των ονομαστικών μισθών των εργαζομένων για όσο

διάστημα εντάσσεται ο καθένας από αυτούς στο πρόγραμμα (άρθρο 31 παρ. 3 περ. δ του ν. 4690/2020).

Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε με τη μεταγενέστερη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 112 του ν. 4764/2020 θεσπίσθηκε ανώτατο όριο (πλαφόν) στον ονομαστικό μισθό που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας.

Η διάταξη του άρθρου 31 παρ. 3 περ. δ του ν. 4690/2020, μη καταργηθείσα, ρητώς ή σιωπηρώς, με άλλο κανόνα δικαίου, εξακολουθεί να ισχύει, ενώ επιπροσθέτως δεν επικαλύπτεται ρυθμιστικά από την ως άνω μεταγενέστερη διάταξη του άρθρου 112 παρ. 2 του ν. 4764/2020 και, επομένως, και οι δύο αυτές διατάξεις εφαρμόζονται σωρευτικώς.

Κατά συνέπεια, η οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας που καταβάλλεται στους εργαζόμενους των επιχειρήσεων- εργοδοτών που εντάσσονται στον Μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», θα υπολογίζεται με βάση τους ονομαστικούς μισθούς των εργαζομένων, όπως αυτοί ήταν διαμορφωμένοι κατά το χρόνο ένταξής τους στο Μηχανισμό (τους οποίους (ονομαστικούς μισθούς) οι επιχειρήσεις- εργοδότες υποχρεούνται να διατηρήσουν στα ίδια επίπεδα για όλο το χρονικό διάστημα που εντάσσονται στον Μηχανισμό), υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών του άρθρου 38 του 4387/2016 (άρθρο 31 παρ. 3 περ. α του ν. 4690/2020).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

16. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, το Στ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, επί των τιθέμενων ερωτημάτων, γνωμοδοτεί ομόφωνα ως ακολούθως:

Επί του πρώτου υποερωτήματος:

Αξιώσεις πληρωμών βραχυχρόνιας οικονομικής ενίσχυσης, που έχουν γεννηθεί από την έναρξη ισχύος του μηχανισμού και μέχρι 22/12/2020 και δεν έχουν καταβληθεί, υπόκεινται στο ανώτατο όριο αποδοχών του τέταρτου εδαφίου της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4690/2020. Ειδικότερα, σε περίπτωση που ο ονομαστικός μισθός υπερβαίνει το ανωτέρω ανώτατο όριο αποδοχών, το Ελληνικό Δημόσιο δεν νομιμοποιείται μετά την 23^η Δεκεμβρίου 2020, ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4764/2020 να καταβάλει υπερβάλλοντα ποσά ως βραχυχρόνια οικονομική ενίσχυση για τους μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας αυτής, εφόσον δε αυτά καταβληθούν μετά την 23^η Δεκεμβρίου

2020, θα αναζητηθούν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, κατ' εφαρμογή του πέμπτου εδαφίου της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4690/2020.

Επί του δεύτερου υποερωτήματος:

Για τον υπολογισμό της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, λαμβάνεται υπόψη ο ονομαστικός μισθός κατά το χρόνο ένταξης στο πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», ανεξαρτήτως εάν οι εργοδότες μεταβάλλουν τους ονομαστικούς μισθούς των εργαζομένων μετά την ένταξή τους στο πρόγραμμα αυτό, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών του άρθρου 38 του 4387/2016 (άρθρο 31 παρ. 3 περ. α του ν. 4690/2020).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 13/9/2022

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΡΟΔΟΚΑΛΗ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

